

Hørings-svar 27.9-2018 i «Høring av konsekvensutredning for mulig deponi i Brevik»

1. Deponi ville bli liggende for nær tett bosetting, ut fra allmenne hensyn og minst to internasjonale doms-slutninger.

Et nytt stort deponi for avfall i Dalen gruve ved og i Brevik og Heistad ville ligge både for nær og for tett under bymessig større boligbebyggelse, skoler, sykehjem og annen sensitiv arealbruk i omliggende områder i sjø og på land. Det er grunnleggende felles lovregler mot dette på europainivå i rammedirektivet for avfall, artikkel 13 om tilstrekkelige avstander så det ikke kan oppstå ny risiko. Jeg viser til domsslutning i Europadomstolen pkt. 1-3.* og til svenske dommer **.

Stabilisering av avfall er EN nødvendig forutsetning, og nok avstand en annen. Begge vil rettsstridig brytes ved en eventuell realisering av Noahs konsept. Dalen gruve er derfor uegnet, da avstand så å si mangler helt.****

Uansett om det anses å foreligge nasjonale planer for lokalisering av nye større anlegg etter rammedirektivet, og om frister for planer er oppfylt, (Jfr EU-dommens pkt 3, nevnt over) må ethvert nytt enkeltanlegg vel oppfylle artikkel 13 i direktivet, ut fra overordnet hensyn til helse og til tilstøtende arealbruk. Jeg ber departementet også se på tilstrekkelig egnethet i forhold til folkehelse-, plan- og beredskapslovgivning for denne og alternative lokaliteter.

2. Denne KU har ikke utsagnskraft og legitimitet, da forslagsstiller har utelatt og utsatt for mange grunnleggende tema og problemstillinger, som skal opplyses tidlig.

Det framgår i denne KU direkte at aktuell søker Noah har utsatt eller utelatt å utrede svært mange forutsatte tema og undertema. Bare på 60 første sider er ca 40 nødvendige tema og undertema utsatt. Jeg vil ettersende påvisning. Gjelsten Holding, ved Noah AS er dermed en mulig søker som, selv etter minst fem års utredninger, ikke oppfyller grunnleggende opplysningsplikt om spørsmål av vesentlig betydning for det tidlige beslutningsgrunnlaget. (se forarbeidene til miljøvirkningsdir.; 2014/52/EU og revidert versjon 2017). Dette må anses som graverende mangler isolert og samlet, i den åpenhets-forvaltning som loven krever, spesielt om farlig avfall.

Søkeren har ved dette ikke tilført pålitelig kunnskapsgrunnlag, noe som skulle være hensikten for vurderingen, ut fra brev fra KLD. Jeg ber om at departementet vurderer innkomne merknader, spesielt fra Porsgrunn kommune, tilstøtende kommuner og regioner og fra den industrivante allmenheten i Grenland nøye, og legge stor vekt på sitt ansvar for å vrake slike alternativ.

3. Det ser ut til å ha vært åpenbart uheldige bindinger i prosessen til nå mellom staten og forslagsstiller.

Det skal ikke være uheldige bindinger mellom stat som beslutter og aktuell tiltakshaver som søker. Miljøvirknings-direktivet, (revidert versjon 2017 av 2014/52/EU) som en konsekvensutredning vel skal bygge på, poengterer det. Jeg ber om at en vurderer om bindinger i Noahs Brevik-sak kan være uheldige. Tidligere statlig styremedlem i Noah fortsatte i Gjelsten Holding i over 10 år som styreleder i Noah fra 2004. Andre tidligere statlige medlemmer i styret for Noah har også fortsatt i Noahs private styrestruktur siden 2004 og under foreliggende prosess i Brevik. En konsulent i teamet for Noahs planprogram i 2014 fra Hjellnes Consult er nå blitt informasjonsleder i Noah, etter salget av Hjellnes Consult til Multiconsult nylig. Multiconsult ble så valgt av Noah som «nøytral» konsulent for deres KU. Jeg ber også om at departementet vurderer egne mulige

bindinger og habilitetsforhold hos saksbehandlere der og i Miljødirektoratet, både henimot Gjelsten Holding og Noah AS, og deres tette samarbeidspartnere. Slike bindinger kan være samboskap, finansierings-samarbeid, tett vennskap og vel visse typer varigere underhåndskontakt.

4. Gassdannelse ville være en reell overhengende fare, og utlekning av gift vil skje i lang etterdrifts-tilstand.

Ut fra andre selvstendige holdepunkter om gruvenes kompleksitet og oppsprekking (ca 250 km i mange «etasjer» under fjord og by) og mulighet for gassdannelse med fare for bebyggelsen, anses gruvene av høyt kvalifiserte uavhengige geologer og miljøkjemikere å være uegnet til større avfallsanlegg, både for organisk og uorganisk avfall. Faren for betydelig og uakseptable utslipp/utlekkinger av toksiske forbindelser til fjord og hav, spesielt i en etterdrift-tilstand og ved ulykker/ uhell anses av meg for å være reell.

5. Staten bør velge tryggere og mer oppdatert konsept

Rette planmyndighet må velges, både for oversikt – og for detaljplanlegging

Jeg anmoder om at departementet respekterer Porsgrunn kommunes vedtak om å avvise nytt større deponi i Dalen gruve snarest, og ber departementet bruke tiden effektivt for å finne egnede lokaliteter i ubenyttet fjell for restavfall ut fra norsk behov, når minimeringsprogram for farlig avfall foreligger. Også et nytt mindre gruvedeponi i Dalen frarådes bestemt, ut fra erfaring med avfallsutviklingen i Noah, og miljøbelastning samlet i Brevik. Staten bør inn på konseptnivå snarest, og ta grundigere kontakt internasjonalt og med andre nordiske land. Sverige har*** 60 varige og midlertidige deponi for farlig avfall, ut fra nærhet og produsentansvar, også for gjenvinning og utfasing.

* **C-53/02 OG C-217/02** ; (Court of Justice of the European Union) ,

link: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=49068&pageIndex=0&doclang=DA&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=537646>. Se og råd i EUWaste Planning Managem.Guidance Note (2012/13 s 66).

**

<http://klevringsjuridik.se/verdict/miljooverdomstolen-referat-mod-2002-11/>

*** <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Deponering-av-avfall/>

**** «2 km» til planområdet (KU, s. 26) er grov, utilbørlig feilinformasjon. Flere påvisninger av uakseptable feil og det som framstår som fordreininger og utelatelser/utsettelse av tema følger i et ettersendt supplement.

Hilsen Øystein Dalland, prof. komp. miljøplanlegging og i planlegging/forvaltning.